

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/52/2023
Identifikačné číslo spisu:	1112220141
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1112220141.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne Všeobecná obchodná, a.s., Dukelská 41, Gíraltovce, IČO: 36 182 966, zastúpenej advokátkou JUDr. Stelou Wildeovou, Palárikova 3, Prešov, proti žalovanej UNIQA pojišťovna, a.s., Evropská 810/136, Vokovice, Praha, IČO: 492 40 480, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky UNIQA pojišťovna, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Krasovského 15, Bratislava, IČO: 53 812 948, zastúpenej spoločnosťou PRK Partners s.r.o., Suché Mýto 1, Bratislava, IČO: 35 978 643, o zaplatenie 15 000 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. septembra 2022, č. k. 1Cob/103/2022-357, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.
- II. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie zo 16. júla 2021, č. k. 35Cb/161/2012-177 konanie v časti o zaplatenie 2 156,04 eura zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení predmetného rozsudku uviedol, že v danom prípade boli na pojednávaní konanom dňa 16. júla 2021 splnené všetky podmienky v zmysle § 278 CSP, a preto v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami CSP rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne, ktorým žalobu v časti o zaplatenie 12 843,96 eura s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 15 000 eur od 23. decembra 2011 do zaplatenia zamietol. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná bola v konaní úspešná pokiaľ ide o rozsudok pre zmeškanie, a žalobkyňa zavinila čiastočné zastavenie konania, súd prvej inštancie priznal žalovanej plnú náhradu trov konania proti žalobkyni podľa § 256 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Opravným uznesením z 9. januára 2023, č. k. 35Cb/161/2012-380 súd prvej inštancie opravil záhlavie (aj) predmetného rozsudku pre zmeškanie v časti označenia žalobkyne (IČO) a obchodného mena

žalovanej.

4. Proti rozsudku pre zmeškanie podala žalobkyňa návrh na jeho zrušenie podľa §281 CSP s tým, že mala za to, že dôvod zmeškania pojednávania žalobkyňou bol ospravedlniteľný, a zároveň odvolanie proti predmetnému rozsudku pre zmeškanie. znesením o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

5. Uznesením z 23. februára 2022, č. k. 35Cb/161/2012-213 súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, pričom v odôvodnení uznesenia k dôvodom zmeškania pojednávania, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku pre zmeškanie, uviedol, že žalobkyňa žiadny relevantný dôvod svojej neúčasti na pojednávaní neuviedla. Mal za to, že zdravotný problém právnej zástupkyne žalobkyne, ktorý uviedla, jej bol známy už od roku 2010, pričom práce neschopná bola v dôsledku uvedených zdravotných ťažkostí už v čase pred nariadeným pojednávaním (od 21. júna 2021). Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo vecou právnej zástupkyne žalobkyne, akým spôsobom pristúpi k riešeniu svojej pracovnej neschopnosti a dlhodobej zdravotnej indispozícii. Keďže nešlo o prvý prípad výskytu daných zdravotných problémov u právnej zástupkyne žalovanej, bolo relevantné predpokladať, že ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní bude zabezpečené adekvátnym spôsobom, pričom argumentácia, že jej jediná zamestnankyňa čerpala v čase predmetného pojednávania dovolenku, tiež nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod, nakoľko daná skutočnosť, jej bola vopred známa. Právna zástupkyňa žalobkyne nevyužila možnosť informovať súd prvej inštancie o uvedenej skutočnosti ani prostredníctvom e-mailovej komunikácie, ani telefonicky, čo súd prvej inštancie vyhodnotil ako pasivitu na jej strane, keďže jej akútne zdravotné problémy nastali už dňa 15. júla 2021, a nevyžadovali hospitalizáciu v nemocnici, ani okamžité lekárske ošetrenie, o čom svedčí aj lekárska správa, ktorú právna zástupkyňa žalobkyne predložila až dňa 28. júla 2021.

6. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením z 30. septembra 2022, č. k. 1Cob/103/2022-357 uznesenie súdu prvej inštancie z 23. februára 2022, č. k. 35Cb/161/2012-213 podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že predvolanie na pojednávanie nariadené na 16. júla 2021 o 11.00 hod. (č.l. 162 súdneho spisu) bolo právnej zástupkyne žalobcu dňa 22. mája 2021 úspešne doručené do jej elektronickej schránky, a to spolu s podrobným poučením o rozsudku pre zmeškanie v zmysle ustanovení § 274, § 278 CSP (č.l. 163 súdneho spisu). Na pojednávanie dňa 16. júla 2021 sa žalobkyňa, resp. jej právna zástupkyňa nedostavili, pričom prítomný právny zástupca žalovanej navrhol spor rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Z obsahu spisu je zrejmé, že ospravedlnenie právnej zástupkyne žalobkyne bolo súdu prvej inštancie doručené až dňa 19. júla 2021 vo večerných hodinách. Z návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne, ako aj z odvolania žalobkyne proti napadnutému uzneseniu o jeho zamietnutí nepochybne vyplýva, že existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania odvodzovala predovšetkým od skutočnosti, že došlo k nepredvídateľnej a nečakanej situácii, keď večer pred pojednávaním dostala právna zástupkyňa záchvat migrény trvajúci tri dni, pričom uvedenú skutočnosť preukazovala priloženým potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti a lekáskou správou z akútneho ošetrenia zo dňa 28. júla 2021. Z obsahu predložených listín ale nevyplýva, že by právna zástupkyňa žalobcu dostala záchvat migrény práve v predvečer predmetného pojednávania, ako ani skutočnosť, že by nebola schopná v dostatočnom čase pred pojednávaním ospravedlniť svoju neúčasť na pojednávaní a požiadať o odročenie pojednávania. Odvolací súd bol v zhode so súdom prvej inštancie názoru, že za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá bola žalobkyni vopred známa a žiadne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť ospravedlnila. Odvolací súd na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie zdôraznil, že právna zástupkyňa žalobkyne predložila potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorá mala začať dňa 21. júna 2021, t.j. skoro mesiac (25 dní) pred termínom pojednávania. Právna zástupkyňa žalobkyne sa o termíne pojednávania dozvedela z predvolania doručeného ešte dňa 22. mája 2021, teda mala dostatok času ospravedlniť svoju neprítomnosť pred nariadeným termínom. Skutočnosť, že právna zástupkyňa mienila ešte pred pojednávaním ukončiť predmetnú pracovnú neschopnosť, sa javí v kontexte skutočností uvádzaných samotnou zástupkyňou ako nepravdepodobná, keďže ako sama uviedla, záchvat migrény mal nastať vo večerných hodinách deň pred pojednávaním, z čoho je zjavné, že v daný deň (počas úradných hodín) zjavne nemala v úmysle dočasnú pracovnú neschopnosť ukončiť, pretože by to vzhľadom na

neprejavený záchvat migrény i urobila (resp. nemala dôvod neurobiť). Následné tvrdenia právnej zástupkyne žalobcu, že mala v úmysle dôjsť aj počas prebiehajúcej PN, avšak na nepredvídateľný záchvat migrén tak urobiť nemohla, považuje odvolací súd za zjavne nepravdepodobné a zároveň rozporuplné s jej predchádzajúcimi tvrdeniami o ukončení PN, keďže vzhľadom na prebiehajúcu dočasnú pracovnú neschopnosť by právne služby poskytované byť nemali. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, že právna zástupkyňa žalobkyne ospravedlňovala svoju neprítomnosť na pojednávaní práve z dôvodov pretrvávajúcich zdravotných problémov, pre ktoré je toho času PN. Preto bol správny záver súdu prvej inštancie o tom, že právna zástupkyňa mala dostatok času pred pojednávaním ospravedlniť svoju neprítomnosť včas. Rovnako tak z predloženej lekárskej správy o vyšetrení z 28. júla 2021 nevyplyva, že k záchvatu migrény došlo práve v deň pred pojednávaním, keďže lekárska správa je z 28. júla 2021, t.j. 12 dní po pojednávaní a pojednáva o akútnom vyšetrení (bez výmenného lístka), t.j. o vyšetrení z dôvodu migrény, ktorá v danom termíne nastala. Odvolací súd bol názoru, že právna zástupkyňa žalobcu mohla absolvovať akútne vyšetrenie v priebehu, alebo po odznení prejavov záchvatu migrény už skôr, s náležitým potvrdením nálezu od lekára. V súhrne s konkrétnymi okolnosťami danej tvrdennej situácie sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že vzhľadom na pretrvávajúcu pracovnú neschopnosť, ako i vedomú dlhodobú zdravotnú indispozíciu právnej zástupkyne žalobkyne, bolo dôvodné predpokladať, že náhla neprítomnosť (ktorá nastala ešte aj počas prebiehajúcej pracovnej neschopnosti) bude zabezpečená a ospravedlnená adekvátnym a včasným spôsobom, pričom ju bolo možné oznámiť vopred emailovou komunikáciou alebo telefonicky.

8. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalobkyňa v súvislosti so svojím návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nepreukázala existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania, a teda nepreukázala naplnenie dikcie ustanovenia § 281 ods. 1 CSP. Uvedený záver odvolacieho súdu platí aj v prípade aplikácie § 278 CSP v dlhšie trvajúcom konaní, keďže skutočnosť týkajúca sa doterajšej aktivity strany sporu v konaní nezakladá žiadny relevantný dôvod na rezignáciu strany sporu na dodržiavanie zásad elementárnej obozretnosti v súvislosti s riadne doručeným predvolaním na pojednávanie. Žalobkyňa tak v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako ani v odvolaní proti napadnutému uzneseniu neuviedla žiadne relevantné dôvody, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako dôvody spôsobilé založiť ospravedlniteľnosť zmeškania pojednávania vo veci. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii namietajúcej prísne formalistický výklad ustanovenia § 278 CSP považoval odvolací súd za nevyhnutné uviesť, že aj ústavným súdom proklamovaný nežiaduci stav formalistického výkladu ustanovení CSP o rozsudkoch pre zmeškanie je potrebné vždy posudzovať v kontexte okolností konkrétneho prípadu, pričom v danom prípade odvolací súd nepovažoval za prílišný formalizmus vydanie rozsudku pre zmeškanie za situácie splnenia všetkých zákonných predpokladov, a následného zamietnutia návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, keďže týmto postupom súd prvej inštancie aj s prihliadnutím na procesné práva druhej strany sporu naplnil dikciu zákona umožňujúceho vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu v ktoromkoľvek štádiu konania v prípade, keď sa žalujúca strana pojednávania nezúčastnila vôbec a svoju neúčast' neospravedlnila vážnymi okolnosťami a tvrdený dôvod zmeškania pojednávania nie je ospravedlniteľný dôvod objektívneho charakteru, keďže nebol v konaní preukázaný.

9. Odvolací súd zároveň nevzhliadol ani dôvodnosť námietky žalobkyne, že o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodoval nesprávne obsadený súd. Uviedol, že je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že vec bola po pôvodnom pridelení náhodným výberom prostredníctvom technických a programových prostriedkov na základe Dodatku č. 9 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017, ktorý nadobudol účinnosť 19. decembra 2017, v súlade s § 51 ods. 4 písm. b) a c) zákona o súdoch v spojení s ods. 3 bodom 3.3 písm. a) Spoločných zásad pridelená na konanie a rozhodovanie JUDr. Lei Gubovej. Na základe Dodatku č. 4 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2020 bola vec pridelená na konanie v zmysle § 51 ods. 4 písm. a), § 52 ods. 1 zákona o súdoch v spojení s ods. 3 bod 3.2 písm. a) Spoločných zásad, v rámci prerozdelenia ďalšiemu sudcovi. Následne v dôsledku ukončenia dlhodobej pracovnej neschopnosti sudkyne JUDr. Lei Gubovej bola vec v súlade s opatrením č. 18/2020 predsedu Okresného súdu Bratislava I účinného od 29. júna 2020 v súlade s § 52 ods. 1 zákona o súdoch v spojení s bodom 3 ods. 3.1 Spoločných zásad pridelená na rozhodovanie opätovne JUDr. Lei Gubovej, ktorá dňa 16. júla 2021 vo veci vyhlásila rozsudok pre zmeškanie žalobkyne. Následne v dôsledku preloženia zákonnej sudkyne na súd vyššieho stupňa, bola vec spolu so

všetkými ostatnými vecami z jej oddelenia na základe Dodatku č. 7 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2021 náhodným výberom prerozdelená medzi všetkých sudcov obchodného úseku, kedy predmetná vec pripadla na konanie a rozhodovanie JUDr. Radovanovi Gromanovi, ktorý sa ku dňu pridelenia náhodným výberom dňa 16. decembra 2021 stal postupom súladným s § 51 ods. 4 písm. b) v spojení s § 51 ods. 2 zákona o súdoch jej zákonným sudcom, ktorý v konaní následne rozhodoval o návrhu žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa v podanom odvolaní relevantným spôsobom nespochybnila ani nevyvrátila podstatné závery súdu prvej inštancie premietnuté do výrokovej časti napadnutého uznesenia, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

11. O náhrade trov odvolacieho konania v súvislosti s návrhom žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%, keďže žalovaná bola v odvolacom konaní plne úspešná.

12. Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolaním doručeným súdu dňa 23. januára 2023, t.j. včas, z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Dovolateľka argumentovala tým, že už procesný postup súdu prvej inštancie v rámci predmetného súdneho konania, ktoré bolo začaté v roku 2012, vykazoval znaky bezdôvodných súdnych prieťahov s tým, že samotné súdne konanie na súde prvej inštancie bez rozhodnutia vo veci trvalo 10 rokov, pričom žalobkyňa preukázateľne vystupovala v konaní aktívne, navrhovala dôkazy, vyjadrovala sa k výzvam súdu, zaujímala stanoviská a po celý čas vystupovala ako korektný účastník konania bez akýchkoľvek procesných obštrukcií, v rámci konania sám žiadala o stanovenie termínu pojednávania vo veci, zložila finančnú zálohu na znalecké dokazovanie, a rovnako aj súdom požadovanú zálohu na výsluch navrhovaných svedkov. V uvedenom prípade súd vôbec neprihliadol na materiálnu stránku veci, pristúpil k výkladu CSP príliš formalisticky a vydaním rozsudku pre zmeškanie sankcionoval žalobkyňu, ktorá bola počas celého konania aktívnou stranou, v neposlednom rade v tom, že jej bola odopretá možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).

14. Ďalej dovolateľka uviedla, že ihneď prvý pracovný deň, ktorý nasledoval po predmetnom pojednávaní, požiadala o ospravedlnenie svojej neúčasti a vyjadrila ľútosť, že sa predmetného pojednávania nemohla zúčastniť. Po doručení rozsudku pre zmeškanie, akceptujúc skutočnosť, že boli splnené formálne znaky na jeho vydanie, požiadala o jeho zrušenie z ospravedlniteľného dôvodu. Súd prvej inštancie podľa názoru dovolateľky opakovane prekrútil a nebral do úvahy jej skutkové tvrdenia uvedené už v ospravedlnení neúčasti na pojednávaní, a dôvod zmeškania, to, že došlo k záchvatu migrény ako akútnej náhlejšej a nepredvídanej zdravotnej indispozícii na strane právnej zástupkyne žalobkyne, a to napriek obsahu stanoviska neurológa, ktoré bolo predložené k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Súd prvej inštancie nevyhodnotil žalobkyňou tvrdené a preukázané dôvody zmeškania pojednávania, ako aj nemožnosť pre jej totálnu indispozíciu v rozhodujúcom čase vopred sa z pojednávania ospravedlniť, a to aj stretom ďalších viacerých náhodných, ale objektívne existujúcich okolností, ako dovolenka jediného zamestnanca advokátskej kancelárie práve v uvedenom týždni a dni predchádzajúcim pojednávaním a v deň pojednávania.

15. Vo odôvodnení napadnutého uznesenia odvolací súd podľa názoru dovolateľky vôbec nevenoval pozornosť v odvolaní namietanej skutočnosti ohľadne procesnej aktivity žalobkyne v konaní vo veci samej, ani namietanej dĺžke konania na súde prvej inštancie, ktoré vyústilo do vydania rozsudku pre zmeškanie. Rovnako sa odvolací súd nevysporiadal ani s odvolacou argumentáciou ohľadne obsahu stanoviska neurológa. Napriek tomu, že presný dátum záchvatu tam nie je uvedený, nakoľko vyšetrenie nebolo možné vykonať kvôli totálnej indispozícii pacienta počas záchvatu, ide o podstatné odborné stanovisko neurológa, z obsahu ktorého vyplýva, že počas mesiaca júla 2021, a teda vrátane 16. júla

2021, kedy došlo k zmeškaniu pojednávania žalobkyňou, došlo u jej právnej zástupkyne opakovane k akútnym záchvatom migrény aj s príznakmi. Odvolací súd znemožnil podľa dovolateľky žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to okrem vyššie uvedeného aj tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, a zároveň jej odoprel právo na súdnu ochranu aj tým, že jej neumožnil osobne sa vyjadriť k rozporovaným závažným skutočnostiam v rámci pojednávania vo veci.

16. K dovolaniu podala žalovaná včas vyjadrenie, v ktorom namietala včasnosť podania dovolania žalobkyne pre prípad, že bolo súdu doručené až dňa 24. januára 2023. Ďalej uviedla, že žalobkyňa v dovolaní, najmä v bodoch II. a III. opisovala skutkové okolnosti prípadu a domáhala sa revízie skutkových záverov súdov nižších inštancií, čo však nie je v dovolacom konaní prípustné. Žalobkyňa síce podľa názoru žalovanej nevymedzila žiaden dovolací podľa § 421 CSP, v skutočnosti však z odôvodnenia dovolania vyplýva, že namietala právne posúdenie zo strany súdov nižších inštancií. K tomuto pre úplnosť dodala, že dovolanie z dôvodov podľa § 421 CSP by aj v prípade ich vymedzenia bolo proti napadnutému rozhodnutiu neprípustné. Ďalej žalobkyňa nevyužila podľa názoru žalovanej možnosť rozporovať nesplnenie podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, keď voči nemu nepodala odvolanie voči výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol. Ak dovolateľka namietala, že konanie vykazovalo znaky bezdôvodných súdnych priet'ahov, pričom nesprávny procesný postup bol zavŕšený vydaním rozsudku pre zmeškanie, a na to nadväzujúcimi uzneseniami, t.j. namietala nesplnenie zákonných predpokladov pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, tieto námietky mohla uplatniť v prípadnom odvolacom konaní. Ďalej žalovaná uviedla, že nie je zrejmé, aký konkrétny postup odvolacieho súdu považuje žalobkyňa za nesprávny, domnieva sa, že ide o vyhodnotenie dôvodu neúčasti na pojednávaní, ako i skutkového stavu. Čo sa týka žalobkyňou namietaného nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, z dovolania nie je zrejmé, v čom má táto vada spočívať. K tvrdeniu žalobkyne, že súd jej neumožnil osobne sa vyjadriť k rozporovaným závažným skutočnostiam v rámci pojednávania, žalovaná uviedla, že žalobkyňa nevysvetlila, v čom má spočívať tento dovolací dôvod. Taktiež uviedla, že nie je pravda, že odvolací súd sa nevysporiadal s obsahom lekárskej správy. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol, prípadne zamietol. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) preskúmal spor a dospel k záveru že dovolanie je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP.

18. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody, a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

20. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore dovolací súd v prvom rade poukazuje na to, ako má dovolateľ svoje dovolanie odôvodniť.

22. Podľa § 428 CSP, dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

23. Podľa § 431 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.(1) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

24. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. c) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

25. Predmetom dovolacieho prieskumu je v posudzovanom prípade napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

26. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

27. Podľa § 278 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) CSP na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

28. Podľa § 281 ods. 2 CSP, ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

29. Z obsahu dovolania je zrejmé, že vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, dovolateľka vzhľadla v postupe súdu prvej inštancie, ktorý podľa jeho názoru uprednostnil striktný výklad textu zákona pred princípom spravodlivej ochrany práv strany sporu. Namietala, že napriek tomu, že bola počas celého konania aktívnou stranou a jej právna zástupkyňa požiadala o ospravedlnenie svojej neúčasti na nariadenom termíne pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, súd prvej inštancie ju vydaním rozsudku pre zmeškanie sankcionoval v neposlednom rade v tom, že jej bola odopretá možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).

30. V súvislosti s rozsudkom pre zmeškanie dovolací súd zdôrazňuje, že dovolateľ má dve možnosti, ako sa proti takémuto rozhodnutiu brániť, samozrejme za splnenia zákonom stanovených podmienok. Pri návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu súd skúma zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľného dôvodu, resp. aj odvolaciemu šetreniu podlieha ospravedlniteľný dôvod. Predpoklady na vydanie rozhodnutia sa teda návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie neskúmajú. Podľa § 356 písm. b) CSP, prichádza do úvahy odvolanie voči kontumačnému rozsudku (rozsudku pre zmeškanie), avšak len v prípade, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Postup podania odvolania voči kontumačnému rozsudku pojmovo predpokladá, že strana sporu rozporuje existenciu podmienok ustanovených § 278 CSP. Strana sporu tak nenamieta existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona, kedy sa uplatňuje návrh na zrušenie kontumačného rozsudku, avšak namieta nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku. Ide tak o dva rozličné inštitúty, ktorými sa strana sporu bráni voči

vydaniu kontumačného rozsudku.

31. V prejednávanej spore dovolateľka v dovolaní namieta, ako už bolo uvedené vyššie, nesprávne vyhodnotený ospravedlniteľný dôvod, ktorý sa skúma práve pri predmetnom návrhu na zrušenie dotknutého rozsudku pre zmeškanie. Ostatné dovolateľkou uvedené vady konania, že v konaní bola aktívna a ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní okolnosťami, ktoré súdu preukázala, spočívajú podľa názoru dovolacieho súdu v posúdení splnenia procesných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktoré skúma príslušný súd v konaní o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie.

32. Dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdu prvej inštancie, ani odvolacieho súdu v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z ospravedlniteľného dôvodu, nemohla byť dovolateľke spôsobená ujma, ktorou by sa znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúce súdy sa vysporiadali so skutkovými okolnosťami súvisiacimi so zdravotným stavom právnej zástupkyne žalobkyne, po ktorých vyhodnotení ustálili, že dôvod nedostavenia sa na pojednávanie nemožno považovať za ospravedlniteľný a za natoľko závažný, že by právnej zástupkyne žalobkyne bránil v tom, aby svoju neúčast' ospravedlnila v dostatočnom časovom predstihu pred začatím pojednávania.

33. Dovolací súd dodáva, že všetky skutočnosti uvedené dovolateľkou v dovolaní sú zhodné s tými, ktoré uviedla už v odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako aj s tými, ktoré uviedla v samotnom návrhu na zrušenie. Súdy na žiadnu z uvedených skutočností neopomenuli prihliadnuť a dovolací súd uvádza, že nie je ďalšou odvolacou inštanciou oprávnenou preskúmať správnosť skutkových zistení. Navyiac, nové, doposiaľ v konaní neprednesené argumenty predstavujú novoty v dovolacom konaní, ktorých uplatnenie nie je v rámci dovolania prípustné, a dovolací súd nie je povinný sa nimi zaoberať. Súčasne, samotná skutočnosť, či bol procesný postup súdu prvej inštancie spočívajúci vo vydaní rozsudku pre zmeškanie správny s ohľadom na splnenie podmienok pre jeho vydanie, by bolo bezpredmetné skúmať, nakoľko ide o otázku, s ktorou sa má vysporiadať odvolací súd v rámci konania o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie.

34. Podľa dovolacieho súdu odvolací súd v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil (bod 15. odôvodnenia), keď sa dôsledne zaoberal skutočnosťou, či žalobkyňa (jej zástupkyňa) naplnila ustanovenie § 281 ods. 1 CSP pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa (jej zástupkyňa) nepreukázala ospravedlniteľný dôvod - okolnosť, pre ktorú sa nemohla riadne a včas vytyčeného a oznámeného termínu pojednávania zúčastniť. Odvolací súd v bode 15., ako aj v naň nadväzujúcich bodoch 16. a 17. rozhodnutia poukázal na jej konanie (úkony) na časovej osi, ktoré odvolací súd hodnotil v kontexte tvrdení a dôkazov ňou predložených, vyhodnotenie obsahu vystavenej PN, dátum ošetrenia u neurológa, dátum, kedy obdržala predvolanie na pojednávanie, a konštatoval dostatočný časový priestor pre postup žalobkyne, ktorá mohla riadne a včas ospravedlniť neúčast' na pojednávaní.

35. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

36. Podstatou hodnotenia dôvodov pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie pre odvolací súd bolo posúdenie, či žalobkyňa (jej právna zástupkyňa žalobcu) riadne preukázala existenciu ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý sa nemohla zúčastniť nariadeného pojednávania na termín 16. júla 2021. Tento aspekt bol nosným kritériom pre rozhodovanie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, existencia ďalších kritérií (dĺžka konania, procesná aktivita žalobcu v konaní),

ktoré boli ako ďalšie dôvody uvedené v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, bolo možné hodnotiť iba pri skúmaní splnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v odvolacom konaní, pričom žalobkyňa podala spolu s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie len voči výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.).

37. K skúmaniu a vyhodnoteniu existencie ospravedlniteľného dôvodu na strane zástupkyne žalobkyne dovolací súd navyiac zdôrazňuje, že zástupkyňa žalobkyne poukazovala na vystavenie PN od 21. júna 2021 (termín pojednávania 16. júla 2021 jej bol známy od 20. mája 2021) a v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (pre chorobu chrbtice) uviedla, že „plánovala“ PN ukončiť a zúčastniť sa pojednávania 16. júla 2021. Iné skutkové tvrdenia k vystavenej PN neuviedla. Dôvodom jej neúčasti na pojednávaní bol náhly migrenózný záchvat dňa 15. júla 2021. Dovolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutí súdov nižších inštancií, na ktoré poukazuje a považuje ich za správne. Navyiac dovolací súd zdôrazňuje, že zástupkyňa žalobkyne mala dostatočný časový priestor na ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní z dôvodu vystavenej PN (od 21. júna 2021).

38. V prejednávanej veci však o takúto situáciu podľa názoru dovolacieho súdu nešlo, keď z hodnotenia dôkazov a posudzovania zistených skutočností odvolacím súdom vyplynulo, že žalobkyňa nepreukázala tvrdeniami a dôkazmi ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý sa nariadeného termínu pojednávania nezúčastnila. Dovolací súd považoval dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu za dostatočné, odvolací súd sa riadne vysporiadal s konkrétnymi aspektami návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a dovolací súd sa stotožnil s názorom súdov nižších inštancií, že žalobkyňa nepreukázala splnenie zákonných podmienok pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie v súlade s ustanovením § 278 CSP.

39. Dovolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná, a preto dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

40. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

41. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.